

TIEDOTE

Pohjoispohjalaisten mielikuva sote-uudistuksesta on enimmäkseen neutraali – kunnille jääneet tehtävät halutaan säilyttää kunnilla

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan asukkaista joka viidennellä on erittäin tai melko myönteinen mielikuva sote-uudistuksesta (20 %), käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksesta. Tyypillisimmin sote-uudistus koetaan alueella neutraalisti, eli ei myönteiseksi eikä kielteiseksi (39 %). Joka kolmannella (34 %) on puolestaan kielteinen mielikuva uudistuksesta. Kahdeksan prosenttia maakunnan vastaajista ei osaa sanoa asiassa mielipidettään. Pohjois-Pohjanmaalla suhtaudutaan sote-uudistukseen kuta kuinkin samoin maakunnissa keskimäärin.

Pohjoispohjalaisista harvempi kuin joka kolmas (30 %) uskoo olevansa erittäin tai melko hyvin perillä sote-uudistuksesta. Yhtä moni katsoo oman tietämyksensä olevan asiassa heikkoa (30 %). Maakunnan asukkaiden kokeman sote-tietämyksen taso on hyvin lähellä koko maan tuloksia.

Sen paremmin Pohjois-Pohjanmaalla kuin koko maassa kovinkaan moni ei katso sote-uudistuksen parantavan sosiaali- ja terveyspalveluiden tasoa. Päin vastoin, useampi kuin joka toinen uskoo palveluiden tasavertaisuuden maan eri puolilla heikkenevän uudistuksen myötä (55 %). Lisäksi sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden uskotaan heikkenevän perustasolla (46 %).

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan asukkaista monet ajattelevat lisäksi, että soten seurauksena mahdollisuudet hillitä kustannusten kasvua heikkenevät (42 %). Tästä huolimatta hyvinvointialueiden toiminnan rahoittaminen vastaisuudessa hyvinvointialueverolla tyrmätään. Ainoastaan 17 prosenttia maakunnan kyselyvastaajista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että sotepalveluiden rahoittamiseksi olisi luotava uusi hyvinvointialuevero.

Useimmat pohjoispohjalaisista eivät kannata kuntien tehtävien lisäsiirtoja hyvinvointialueille – elinkeinojen edistämisvastuun siirtäisi joka neljäs

Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko sote-uudistuksen jälkeen kunnille jääviä tehtäviä. Heiltä kysyttiin, mitkä kaikki kunnille jäävistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka tulisi myös siirtää hyvinvointialueen tai maakunnan vastuulle.

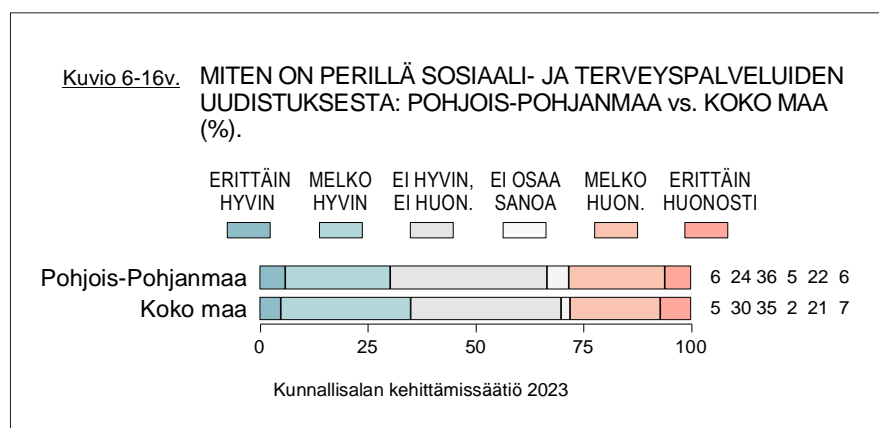
Mikään tehtävä ei osoittautunut sellaiseksi, että enemmistö haluaisi vastaisuudessa siirtää sen kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Siirtohalut ovat kokonaisuudessaan hyvin vähäisiä. Pohjois-Pohjanmaalla eniten siirtokannatusta saavat elinkeinojen edistäminen (24 % kannattaa), kulttuuripalvelut (18 %) sekä vapaa sivistystyö (14 %). Kaikissa näissäkin siirtokannatus on kuitenkin varsin vähäistä ja muissa ehdotetuissa tehtäväsiirroissa vielä vähäisempää.

Pohjoispohjalaiset suhtautuvat kuntien tehtävien siirtämiseen hyvinvointialueiden vastuulle varsin samantasoisesti kuin väestö koko maassa keskimäärin. Siirtomielipiteet vaikuttavat muuttuneen vuodesta 2018 vain muutamissa tehtävissä, ja nekin enemmän vastustavaan suuntaan. Tällaisia tehtäväaloja ovat tekniset palvelut, peruskoulut sekä lukiot ja ammatilliset oppilaitokset.

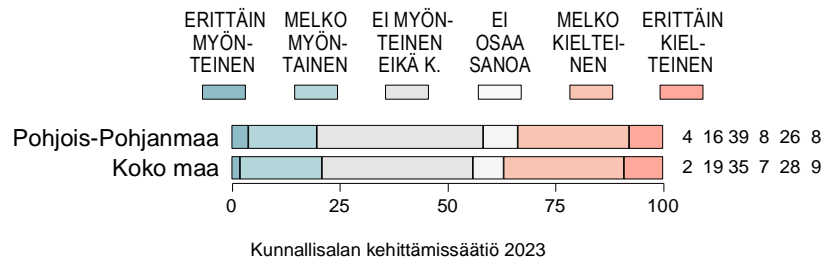
Tutkimuksen toteutus. KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar Public. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa tammikuussa 2023. Haastatteluja tehtiin Pohjois-Pohjanmaalla 215. Vastajaat edustavat maakunnan 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä. Tutkimuksen tulosten tilastollinen virhemarginaali on Pohjois-Pohjanmaalla 6,7 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 4 013 haastattelua. Vastajaat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

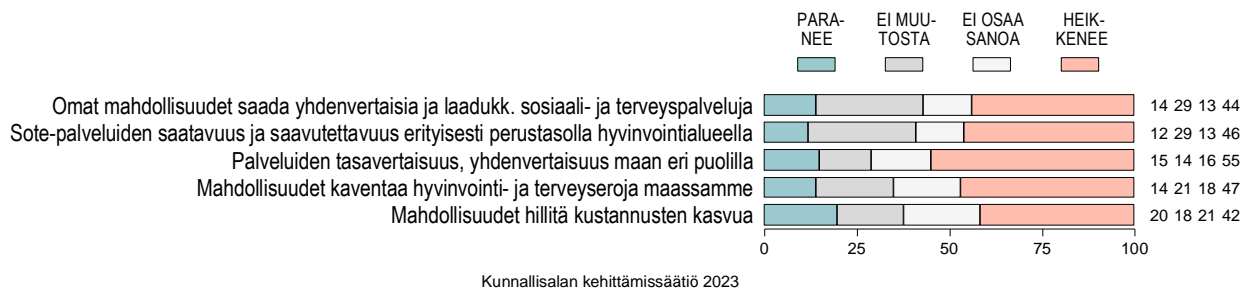
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

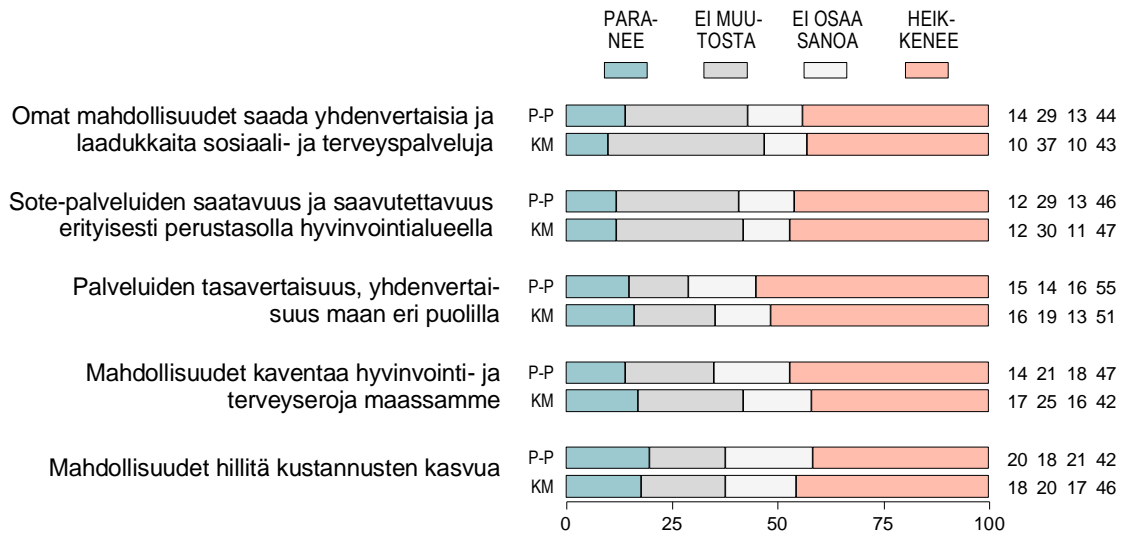
Kuvio 7-16v. MILLAINEN MIELIKUVA ITSELLÄ ON SOTE-UUDISTUKSESTA: POHJOIS-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

Kuvio 8-16. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-UUDISTUKSEN SEURAUKSENA: POHJOIS-POHJANMAA (%).

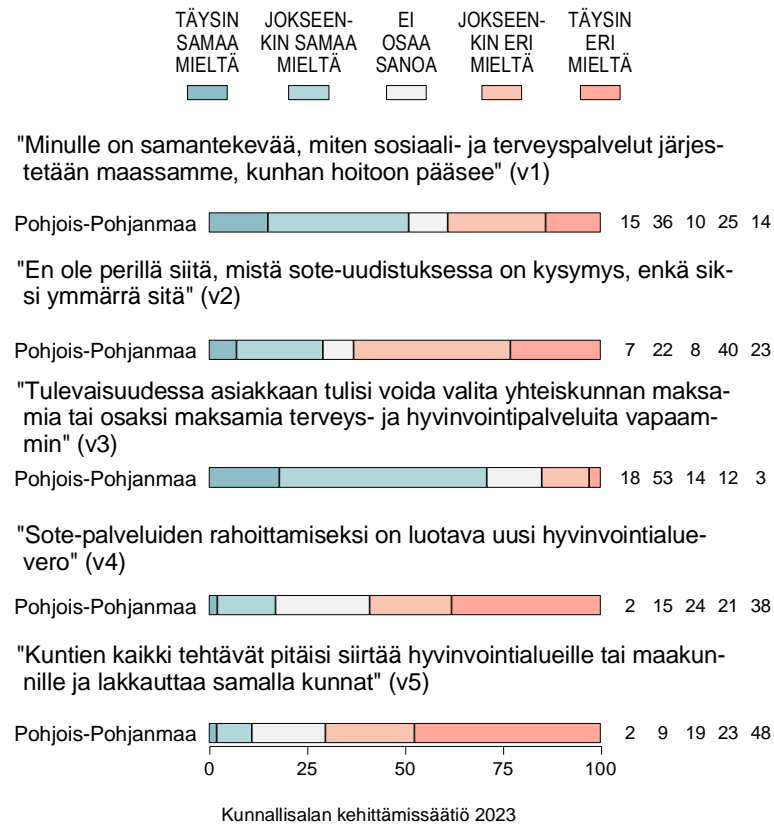

Kuvio 8-16v. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-UUDISTUKSEN SEURAUKSENA: POHJOIS-POHJANMAA (P-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 9-16. SUHTAUTUMINEN SOTE-PALVELUJA KOSKEVIIN VÄIT-
TÄMIIN: POHJOIS-POHJANMAA (%).

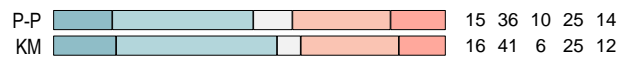

Kuvio 9-16v. SUHTAUTUMINEN SOTE-PALVELUJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: POHJOIS-POHJANMAA (P-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

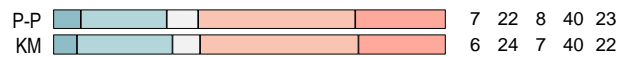
TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

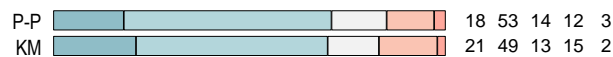
"Minulle on samantekevää, miten sosiaali- ja terveystalvet jätjes-tetään maassamme, kunhan hoitoon pääsee" (v1)

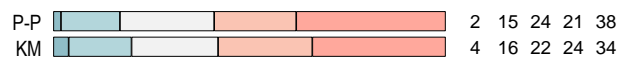
"En ole perillä siitä, mistä sote-uudistuksessa on kysymys, enkä sik-si ymmärrä sitä" (v2)

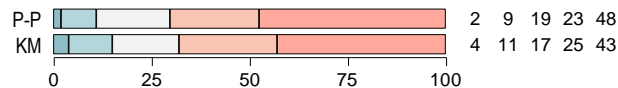
"Tulevaisuudessa asiakkaan tulisi voida valita yhteiskunnan maksa-mia tai osaksi maksamia terveys- ja hyvinvointipalveluita vapaam-min" (v3)

"Sote-palveluiden rahoittamiseksi on luotava uusi hyvinvointialue-vero" (v4)

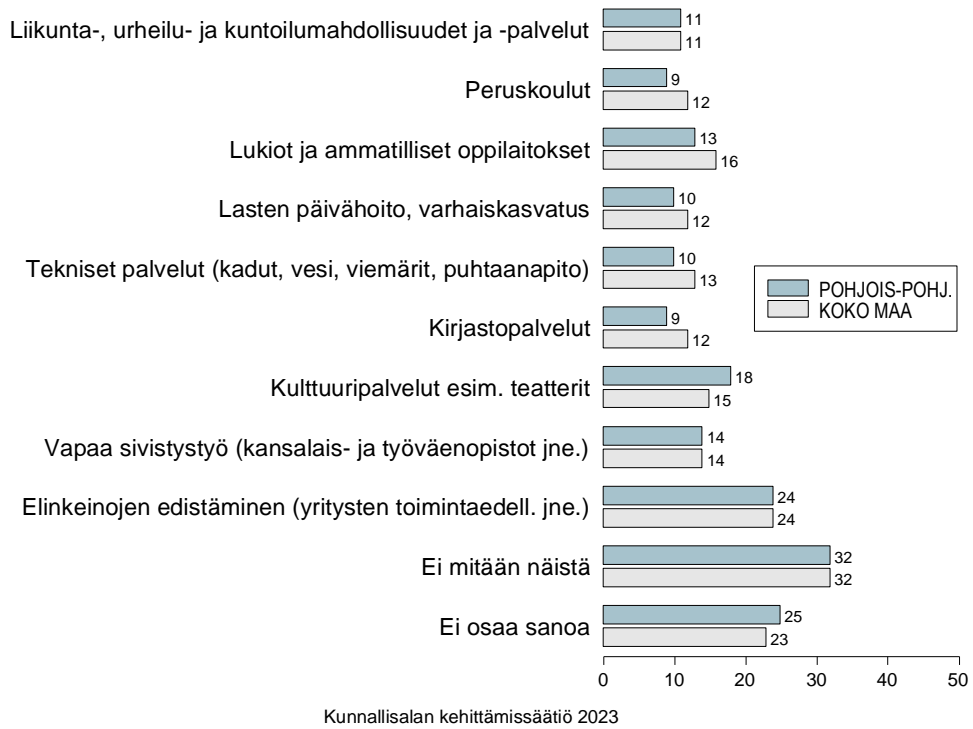

"Kuntien kaikki tehtävät pitäisi siirtää hyvinvointialueille tai maakun-nille ja lakkauttaa samalla kunnat" (v5)

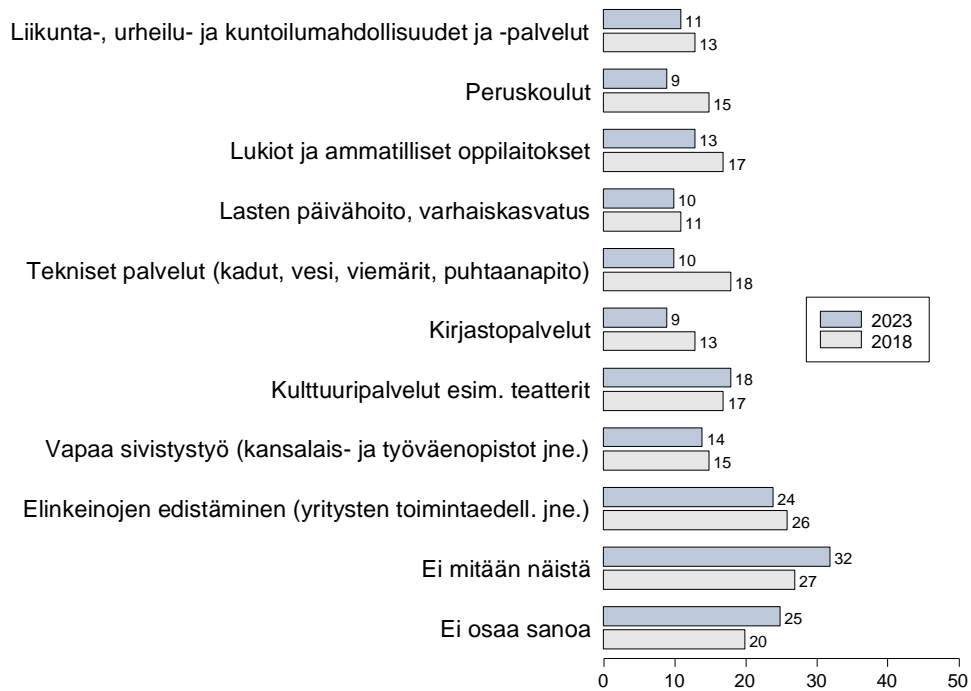

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 10-16v. MITKÄ TEHTÄVÄT TULISI MYÖS SIIRTÄÄ HYVINVOINTIALUEIDEN TAI
 MAAKUNTIEN VASTUULLE: POHJOIS-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

Kuvio 10-16t. MITKÄ TEHTÄVÄT TULISI MYÖS SIIRTÄÄ HYVINVOINTIALUEIDEN TAI MAAKUNTIEN VASTUULLE: POHJOIS-POHJANMAA VUOSINA 2018 JA 2023 (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023